

Wytyczne polityki w ramach europejskiego semestru: utrzymanie reform i inwestycji w celu zapewnienia długoterminowego dobrobytu, konkurencyjności, sprawiedliwości i odporności UE

Komisja przedstawia dziś wytyczne dla państw członkowskich w ramach **wiosennego pakietu europejskiego semestru 2023**. Mają one służyć **budowaniu solidnej, przyszłościowej gospodarki**, która zapewnia konkurencyjność i długoterminowy dobrobyt dla wszystkich w trudnej sytuacji geopolitycznej. Do tego konieczne jest **zintegrowane podejście we wszystkich obszarach polityki**: promowanie zrównoważenia środowiskowego, wydajności, sprawiedliwości i stabilności makroekonomicznej. W tym celu europejski semestr zapewnia ramy koordynacji polityki, obejmujące wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) i programów polityki spójności. Cykl europejskiego semestru dostarcza też aktualne informacje na temat postępów w **osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju** we wszystkich państwach członkowskich.

Lepsze perspektywy pomimo utrzymujących się wyzwań

Gospodarka europejska pozostaje **odporna** pomimo **trudnej sytuacji na świecie**.

Niższe ceny energii, mniej utrudnień w dostawach i silny rynek pracy przyczyniły się do umiarkowanego wzrostu w pierwszym kwartale 2023 r. i rozwiały obawy przed recesją. Jednocześnie, choć inflacja zmniejsza się, inflacja bazowa utrzymuje się na stałym poziomie, co powoduje dalsze zaostrzenie warunków finansowych.

Według [prognozy gospodarczej z wiosny 2023 r.](#) gospodarka unijna wzrośnie w tym roku o 1.0 proc., a w roku 2024 – o 1,7 proc. Inflacja w UE ma wynieść 6,7 proc. w 2023 r. i 3,1 proc. w 2024 r.

Zgodnie z przewidywaniami w tym roku wzrost zatrudnienia wyniesie 0,5 proc., a następnie nieznacznie spadnie do 0,4 proc. w 2024 r. Oczekuje się, że stopa bezrobocia utrzyma się na poziomie nieco powyżej 6 proc.

Skuteczne wdrażanie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności i polityki spójności - kluczowych czynników napędzających solidną, przyszłościową gospodarkę UE

Po dwóch latach od uruchomienia RRF, który stanowi zasadniczy element planu odbudowy dla Europy [NextGenerationEU](#) o budżecie 800 mld euro, Instrument ten w dalszym ciągu służy przyspieszeniu sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu zielonej i cyfrowej transformacji w każdym państwie członkowskim, wzmacniając przy tym odporność UE jako całości. Europejski semestr uwzględnia wdrażanie RRF i programów polityki spójności w sposób komplementarny i zapewnia państwom członkowskim wytyczne dotyczące najważniejszych wyzwań gospodarczych i społecznych.

Po przyjęciu wszystkich planów odbudowy i zwiększania odporności oraz rozpatrzeniu 24 wniosków o płatność **Komisja wypłaciła dotychczas ponad 152 mld euro** w ramach RRF na rzecz pomyślnej realizacji kluczowych reform i inwestycji. Państwa członkowskie powinny **utrzymać tempo realizacji swoich planów** i **przystąpić do szybkiego wdrożenia programów polityki spójności**. Państwa członkowskie powinny kontynuować działania na rzecz dekarbonizacji unijnej gospodarki i bazy przemysłowej, zająć się problemem niedoboru pracowników i kwalifikacji oraz niedopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy, wspierać tworzenie dobrej jakości miejsc pracy, zwiększać skalę badań naukowych i innowacji oraz tworzyć warunki dla zapewnienia długoterminowego dobrobytu, konkurencyjności, sprawiedliwości i odporności UE. Włączenie **rozdziałów dotyczących REPowerEU** do planów państw, co pociągnie za sobą dodatkowe środki finansowe, przyczyni się do rozwiązania problemów w zakresie bezpieczeństwa energetycznego oraz do przyspieszenia przejścia na czystą energię i gospodarkę neutralną dla klimatu.

Ukierunkowane zalecenia dla państw członkowskich mające na celu wspieranie zielonej i cyfrowej transformacji oraz zwiększenie konkurencyjności

Sprawozdania krajowe z 2023 r. zawierają podsumowanie specyficznych wyzwań społeczno-ekonomicznych w każdym

państwie członkowskim, w tym kwestie związane z dwojaką transformacją – zieloną i cyfrową oraz konkurencyjnością, a także pokazują, na ile te problemy zostały ujęte w planach odbudowy i zwiększania odporności państw. Komisja przedstawia propozycję **zaleceń dla poszczególnych krajów**, zawierających wytyczne dla państw członkowskich dotyczące najważniejszych wyzwań gospodarczych i społecznych, które w planach odbudowy i zwiększania odporności uwzględniono jedynie częściowo lub których nie uwzględniono w ogóle. Zalecenia te pomogą też w realizacji [planu przemysłowego Zielonego Ładu](#).

Zalecenia dla poszczególnych krajów obejmują cztery części:

- zalecenie dotyczące **polityki fiskalnej**, w tym, w stosownych przypadkach, fiskalnych reform strukturalnych;
- zalecenie kontynuacji lub przyspieszenia **realizacji krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności**, w tym ich nowelizacji i włączenia do nich rozdziałów REPowerEU, z uwzględnieniem potencjalnych, specyficznych dla każdego państwa zagrożeń dla realizacji tych planów, a także zalecenie **szybkiego wdrożenia przyjętych programów polityki spójności**;
- zaktualizowane i bardziej szczegółowe zalecenie dotyczące **polityki energetycznej**, zgodnie z celami REPowerEU; a także,
- w stosownych przypadkach, dodatkowe zalecenie w sprawie dotychczasowych lub nowo pojawiających się **wyzwań strukturalnych**.

Wytyczne fiskalne

Na zakończenie okresu, w którym obowiązywała ogólna klauzula wyjścia, Komisja ponownie przedstawia **ilościowe i zróżnicowane w zależności od państwa zalecenia dotyczące polityki fiskalnej**.

- Państwa członkowskie, które osiągnęły swój średniookresowy cel budżetowy (cel budżetowy wyznaczony dla każdego kraju w ramach paktu stabilności i wzrostu), na podstawie prognozy z wiosny 2023 r., są proszone o **utrzymanie stabilnej sytuacji fiskalnej** w 2024 r.
- Wszystkim pozostałym państwom członkowskim zaleca się zapewnienie **rozważnej polityki fiskalnej**, w szczególności przez ograniczenie nominalnego wzrostu wydatków pierwotnych netto finansowanych ze środków krajowych w 2024 r.
- Wszystkie państwa członkowskie powinny **chronić inwestycje publiczne finansowane ze środków krajowych i zapewniać skuteczną absorpcję** dotacji w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz innych funduszy UE, w szczególności na rzecz zielonej i cyfrowej transformacji.
- Wszystkie państwa członkowskie powinny do końca 2023 r. **wycofać obowiązujące środki wsparcia w dziedzinie energii**. Gdyby ponowne podwyżki cen energii wymagały wdrożenia środków wsparcia, należy zapewnić, aby były one ukierunkowane na ochronę gospodarstw domowych i przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji oraz aby były możliwe do udźwignięcia przez budżet i zapewniały zachęty do oszczędzania energii.
- **W okresie po 2024 r.** państwa członkowskie powinny kontynuować realizację średniookresowej strategii fiskalnej polegającej na **stopniowej i zrównoważonej konsolidacji**, w połączeniu z **inwestycjami i reformami** prowadzącymi do wyższego zrównoważonego wzrostu gospodarczego, aby osiągnąć **ostrożną sytuację fiskalną w średnim okresie**.

Sprawozdanie dotyczące spełnienia kryteriów deficytu i długu określonych w Traktacie

Komisja przyjęła **sprawozdanie** na podstawie **art. 126 ust. 3** Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) dotyczące **16 państw członkowskich**: Belgii, Bułgarii, Czech, Niemiec, Estonii, Hiszpanii, Francji, Włoch, Łotwy, Węgier, Malty, Austrii, Polski, Słowenii, Słowacji i Finlandii. Celem sprawozdania jest ocena przestrzegania przez państwa członkowskie kryteriów deficytu i długu określonych w Traktacie.

Stwierdzono, że **kryterium deficytu nie spełniły: Belgia, Bułgaria, Czechy, Niemcy, Estonia, Hiszpania, Francja, Włochy, Łotwa, Węgry, Malta, Polska, Słowenia i Słowacja**.

Biorąc pod uwagę wszystkie istotne czynniki, uznano, że **kryterium długu nie spełniły: Francja, Włochy i Finlandia**. Komisja uważa jednak, że w obecnych warunkach ekonomicznych przestrzeganie wartości odniesienia dotyczącej redukcji długu nie jest uzasadnione.

Komisja zaproponuje Radzie wszczęcie procedur nadmiernego deficytu opartych na kryterium deficytu wiosną 2024 r. na podstawie danych dotyczących wyników budżetu za 2023 r.

Usuwanie zakłóceń równowagi makroekonomicznej

Komisja oceniła występowanie zakłóceń równowagi makroekonomicznej w **17 państwach członkowskich** wybranych do szczegółowej oceny sytuacji w sprawozdaniu przedłożonym w ramach mechanizmu ostrzegania na 2023 r.

- Na **Cyprze** notuje się **zakłócenia równowagi**, które do 2022 r. były nadmierne, teraz jednak podatności na zagrożenia związane z zadłużeniem prywatnym, publicznym i zewnętrznym maleją, choć wciąż budzą obawy.
- Na **Węgrzech** obecnie stwierdza się występowanie **zakłóceń równowagi**. Istnieje ryzyko pogorszenia sytuacji i zakłócenia te w przyszłości mogą stać się nadmierne, jeżeli w trybie pilnym nie zostaną podjęte działania w ramach polityki.
- **Niemcy, Hiszpania, Francja, Holandia, Portugalia, Rumunia i Szwecja** nadal odnotowują **zakłócenia równowagi**.

Spośród tych państw w Rumunii istnieje ryzyko pogorszenia sytuacji, co grozi wystąpieniem nadmiernych zakłóceń, jeżeli nie zostaną podjęte pilne działania w ramach polityki. Z drugiej strony maleją podatności na zagrożenia w Niemczech, Hiszpanii, Francji i Portugalii, do tego stopnia, że kontynuacja tych trendów w przyszłym roku może być podstawą do wydania decyzji stwierdzającej brak zakłóceń równowagi.

- W **Grecji i Włoszech** nadal występują **nadmierne zakłócenia równowagi**, ale podatności na zagrożenia wydają się zmniejszać, między innymi dzięki postępom polityki.
- W przypadku **Czech, Estonii, Łotwy, Litwy, Luksemburga i Słowacji nie stwierdza się występowania zakłóceń równowagi**, ponieważ ogólnie podatności na zagrożenia wydają się być obecnie ograniczone.

Sprawozdania z nadzoru po zakończeniu programu

Nadzór po zakończeniu programu ma za zadanie ocenę sytuacji gospodarczej, fiskalnej i finansowej państw członkowskich, które skorzystały z programów pomocy finansowej w celu zapewnienia ich zdolności spłaty zadłużenia. W sprawozdaniach z nadzoru po zakończeniu programu dotyczących **Irlandii, Grecji, Hiszpanii, Cypru i Portugalii** stwierdzono, że wszystkie pięć państw członkowskich **zachowuje zdolność do spłaty swojego zadłużenia**.

Wytyczne dotyczące zatrudnienia

Komisja proponuje również **wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia państw członkowskich w 2023 r.** Określa w nich **wspólne priorytety**, które pomagają kształtować krajową politykę zatrudnienia i politykę społeczną w taki sposób, aby stawały się one bardziej sprawiedliwe i bardziej sprzyjały włączeniu społecznemu. Obecne wytyczne, przyjęte w listopadzie 2022 r., uwzględniają już sytuację po pandemii COVID-19 oraz rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie. Z tego względu Komisja proponuje przeniesienie obecnych wytycznych dotyczących zatrudnienia na 2023 r.

Dodatkowo w wytycznych uwzględniono **niedawne inicjatywy polityczne**. Wytyczne odnoszą się również do [Europejskiego Roku Umiejętności](#), który nadaje nowy impuls pozwalający zaangażować partnerów i zmobilizować środki finansowe w celu rozwiązania problemu niedoboru pracowników i kwalifikacji. Komisja podkreśla także znaczenie **monitorowania postępów** w osiąganiu [głównych celów UE na 2030 r.](#) oraz celów krajowych w dziedzinie zatrudnienia, umiejętności i ograniczania ubóstwa.

Dalsze działania

Komisja zwraca się do Eurogrupy i Rady o omówienie prezentowanego pakietu i przyjęcie zaproponowanych dziś wytycznych. Komisja liczy na konstruktywny dialog z Parlamentem Europejskim na temat treści pakietu i każdego kolejnego etapu cyklu europejskiego semestru.

Dodatkowe informacje:

[Europejski semestr 2023, pakiet wiosenny: pytania i odpowiedzi](#)

Europejski semestr, pakiet wiosenny – [Dokumenty](#)

[Plan przemysłowy Zielonego Ładu](#)

[Konkurencyjność UE po 2030 r.: 30 rocznica jednolitego rynku okazją do spojrzenia w przyszłość](#)

[Propozycja nowych przyszłościowych zasad zarządzania gospodarczego](#)

[Plan REPowerEU](#)

[Next GenerationEU](#)

[Prognoza gospodarcza z wiosny 2023 r.](#)

[„Sustainable development in the European Union”, wydanie z 2023 r.](#)

Cytat(y)

Ostatnie trzy lata stanowiły duże wyzwanie dla mieszkańców i przedsiębiorstw w całej Europie. Choć ceny energii w ostatnim czasie spadły, nadal zmagamy się z wieloma wyzwaniami, w szczególności z wysoką inflacją, która osłabia siłę nabywczą konsumentów i konkurencyjność przedsiębiorstw. Czas więc skupić się na rozważnej polityce fiskalnej i dokonywać jak najlepszych inwestycji, by wspierać przyszły wzrost i utrzymać konkurencyjną pozycję UE na świecie. Prezentowane dziś zalecenia w ramach europejskiego semestru określają konkretne cele fiskalne, zakładając stopniowe wycofanie nieukierunkowanego wsparcia oraz utrzymanie tempa kluczowych reform i inwestycji. Działania te będą miały zasadnicze znaczenie dla zapewnienia długoterminowego dobrobytu i odporności UE. W naszych wytycznych wzywamy też państwa członkowskie do pełnego wykorzystania dodatkowych środków finansowych na potrzeby związane z energią dzięki REPowerEU.

Valdis Dombrovskis, wiceprzewodniczący wykonawczy do spraw gospodarki służącej ludziom - 24/05/2023

Z doświadczeń zdobytych od początku pandemii wyraźnie widać, jak cenne jest skoordynowane podejście UE do wyzwań gospodarczych – i to właśnie jest celem prezentowanych dziś zaleceń politycznych. Państwa członkowskie powinny prowadzić rozważną politykę fiskalną, która wspiera wzrost za pomocą inwestycji. Priorytetowo powinny traktować pomyślną realizację krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, stanowiących nasze najbardziej skuteczne narzędzie zapewniające długotrwały i sprawiedliwie dzielony dobrobyt. Powinny też kontynuować, a w razie potrzeby przyspieszyć proces odejścia od rosyjskich paliw kopalnych, co jest konieczne zarówno z punktu widzenia środowiska, jak i sytuacji geopolitycznej. Powinny również zabezpieczać i wzmacniać swoje systemy ochrony socjalnej. To recepta na trwałą i zrównoważony wzrost gospodarczy, jakiego potrzebują Europejczycy.

Paolo Gentiloni, komisarz do spraw gospodarki - 24/05/2023

Musimy wyposażyć pracowników w odpowiednie umiejętności dostosowane do potrzeb rynku pracy. Ułatwi to sprawną transformację w kierunku bardziej zielonej i cyfrowej gospodarki, pobudzi konkurencyjność Europy i sprzyjać będzie tworzeniu dobrej jakości miejsc pracy. Aby to osiągnąć, potrzebujemy silnej i ukierunkowanej polityki zatrudnienia i polityki społecznej, która idzie w parze z polityką przemysłową, gospodarczą i fiskalną. Społeczne aspekty europejskiego semestru i Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności mają kluczowe znaczenie dla poprawy warunków życia i pracy w UE.

Nicolas Schmit, komisarz do spraw miejsc pracy i praw socjalnych - 24/05/2023

Pdf do druku

Wytyczne polityki w ramach europejskiego semestru

polski (58.855 kB - PDF)

[Pobierz \(58.855 kB - PDF\)](#)

Komunikat prasowy

z dn. 24 maja 2023

Bruksela